

Zienswijzen gemeenten op concept-Programmabegroting 2027 en reactie dagelijks bestuur GGD

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
Aalten	<i>Raadsbesluit 7 juli</i> De raad vraagt speciale aandacht voor de financiële ontwikkelingen en opgaven die op gemeenten afkomen en de onzekerheid die dat met zich meebrengt. GGD NOG wordt gevraagd om actief mee te bewegen en aan te sluiten bij deze situatie door in te zetten op kostenbeheersing en doelmatigheid. De raad vindt wenselijk om het onderzoek naar bezuinigingsscenario's begin 2027 af te ronden, zodat eventuele besparingen verwerkt kunnen worden in de concept-Programmabegroting 2028. De raad verzoekt om de incidentele middelen voor de jeugdgezondheidszorg te oormerken en uitsluitend in te zetten voor extra personeelscapaciteit in de uitvoering. Daarbij dient GGD NOG volgens de raad de afweging te maken in hoeverre het een onvermijdelijke, onuitstelbare en onvoorziene uitgave is. Eventuele niet-bestede middelen dienen bij het vaststellen van de Jaarrekening 2027 weer terug te vloeien naar de gemeenten. Vanwege de toenemende druk op de mentale gezondheid van inwoners, met name onder jongeren, vindt de raad het noodzakelijk dat de dienstverlening van GGD NOG beter aansluit op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. De raad verzoekt de GGD om het bestaande aanbod te evalueren, beter aan te laten sluiten op de behoefte en proactiever samen te werken met gemeenten, onderwijs en maatschappelijke partners. De raad wijst op de landelijke nota gezondheidsbeleid en het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) waarmee de positie van GGD 'en sterker en	Wij zijn ons bewust van de financiële uitdagingen van de gemeenten en dat deze niet los gezien kunnen worden van de GGD. De GGD heeft een werkgroep bezuinigingen gevormd waarin, samen met een afvaardiging van ambtenaren uit de regio, wordt gekeken naar mogelijkheden om kosten te besparen. De werkgroep start na de zomer. Daarnaast zal de uitkomst van, en de besluitvorming over de toekomstbestendige JGZ grote invloed hebben op de toekomstige financiële positie van GGD NOG. De middelen zijn geoormerkt en worden alleen ingezet voor uitvoering van de JGZ. Zoals verwoord in het voorstel zijn de middelen noodzakelijk voor het bewaken van de continuïteit van de dienstverlening. Eventuele niet bestede middelen kunnen worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierover besluit het AB. Vanuit de GGD zien we ook dat de druk op jongeren toeneemt en wij delen de zorgen van uw raad. Daarom maken we een brede inventarisatie van ons aanbod op het gebied van mentale gezondheid. Daarbij brengen we ook in beeld wat we allemaal doen in de doorgaande lijn veerkracht mentale gezondheid (als onderdeel in het basispakket JGZ). Dit werken we uit naar een advies en acties om het aanbod te verbeteren en goed aan te sluiten op de vraag. Deze uitwerking leveren we op in Q2 en stemmen we vervolgens af met gemeenten en netwerkpartners. We gaan ook graag in gesprek met het bestuur om verwachtingen en mogelijkheden op elkaar af te stemmen. Als GGD bewegen we graag toe naar meer aanwezigheid in de wijken en dorpen, en versterking van de samenwerking in de

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	expliciter wordt. Dit vraagt om een duidelijke positionering van GGD NOG binnen de regionale preventieinfrastructuur, met meer nadruk op de rol van GGD NOG in subregionale samenwerking én uitvoering. De raad benoemt dat GGD NOG daarbij zoveel mogelijk dient aan te sluiten bij al bestaande plannen. Ook moet er een overweging plaatsvinden of een uitgebreide Bestuursagenda wel noodzakelijk is, of dat aansluiting bij bestaande plannen volstaat. Bij een nieuwe Bestuursagenda verzoekt de raad om deze vooral te gebruiken als strategisch richtinggevend document (kort en bondig) en niet als uitvoeringsprogramma. De raad noemt het brede draagvlak onder gemeenten voor het instellen van een raadsadviescommissie. Vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) verstrekt een raadsadviescommissie namelijk de kaderstellende en controlerende rol van de raden door hen eerder in positie te brengen in de planning- en controlcyclus. De raad verwijst naar het standpunt van de gemeente Berkelland om niet in te stemmen met het instellen van een raadaadviescommissie en verzoekt GGD NOG om in de nieuwe raadsperiode het gesprek met de raad van de gemeente Berkelland aan te gaan. Dit met als doel om alsnog te komen tot een breed gedragen raadsadviescommissie en een versterking van de betrokkenheid van raden.	lokale en subregionale netwerken. In de afgelopen periode hebben we hierop ingezet en die ontwikkeling zetten we graag voort, in samenwerking met de gemeenten. Randvoorwaarde is dat de bestuurlijke verankering in de subregio's duidelijk moet zijn. Ook hangt de inzet van de GGD op dit onderwerp sterk samen met de uitkomst van de besluitvorming over de JGZ. Binnen de GGD denken we momenteel na over een nieuw te vormen Bestuursagenda. Hiervoor heeft inmiddels ook met de gemeenteambtenaren een eerste verkenning plaatsgevonden. Wij vinden, net als de gemeenten, dat een Bestuursagenda in ieder geval moet aansluiten op bestaande plannen, net als op de bestaande (landelijke en subregionale) kaders en ambities. Bij de uitwerking en invulling zullen we gemeenten verder betrekken. Gezien het grote draagvlak onder gemeenten zijn wij gestart met het uitwerken van een voorstel voor een raadsadviescommissie. Hiervoor is inmiddels ook contact gelegd met de drie regionaal coördinerende griffiers. Het voorstel zal begin 2027 worden voorgelegd aan het AB. Het kunnen instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie vereist instemming van alle 22 gemeenteraden. Voor de GGD betekent dit dat elke gemeente een eigen afweging maakt. Waar nodig of gewenst kunnen gemeenten onderling elkaar bevragen en/of adviseren.
Apeldoorn	<i>Raadsbesluit 25 juni</i> De gemeente Apeldoorn verzoekt om een evaluatie van het programma GGD Robuust, gericht op de opbrengsten van de investeringen in de periode 2022–2025, de mate waarin deze toereikend zijn geweest en de eventuele noodzaak van aanvullende acties om te komen tot een robuuste GGD. De gemeente Apeldoorn onderschrijft de in de Programmabegroting beschreven thema's uit de landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2025–2028 en	In de reguliere verantwoordingen binnen de P&C-cyclus hebben wij in de afgelopen jaren onze inzet binnen NOG Robuust verantwoord. In vervolg daarop gaan we het programma evalueren. In het najaar starten we met het scherpstellen van de vragen die met de evaluatie beantwoord moeten worden. De aandachtspunten zoals genoemd in de zienswijzen krijgen daarin een plek.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	verzoekt de GGD deze thema's, evenals Health in All Policies, te betrekken bij de gesprekken met het AB over de invulling van de nieuw te vormen bestuursagenda. De gemeente Apeldoorn neemt kennis van en volgt de inzet van de GGD op het terrein van suïcidepreventie. Na het uitvoeren van een gemeentelijke analyse zal een afweging worden gemaakt over mogelijke aansluiting bij de activiteiten van de GGD van het netwerk 'Samen Minder Suïcide'. Graag zou de gemeente Apeldoorn de accountgesprekken met de GGD NOG hervatten om het gesprek te kunnen hebben over wederzijdse verwachtingen, kwaliteit van diensten en de samenwerking. De gemeente Apeldoorn hecht groot belang aan de rol van de GGD bij het versterken van weerbaarheid in voorbereiding op dreigende crises en aan de samenwerking op dit thema met de VNOG.	De landelijke nota Gezondheidsbeleid 2025 – 2028 is een belangrijk kader. Ook wij zien dit als een van de uitgangspunten in een nieuw te vormen Bestuursagenda. Waar behoefte is aan kennis of uitwisseling, is de GGD bereid om bij te dragen aan de analyse en afweging van de betreffende gemeente. Vanzelfsprekend moedigen wij aansluiting in ons netwerk aan. Wij onderschrijven het belang van rechtstreekse contacten en het bespreken van verwachtingen, dienstverlening en samenwerking. Onlangs zijn we een traject gestart waarin we met gemeenten uitwerken hoe we de onderlinge samenwerking willen vormgeven of versterken in relatie tot de opgaven waar we gezamenlijk voor staan. Dit verzoek van uw raad nemen we daarin mee. De GGD is wettelijk verantwoordelijk voor vier crisisprocessen, zoals psychosociale hulpverlening en infectieziektenbestrijding. De samenwerking met de VNOG hierin is niet alleen vanzelfsprekend, maar ook formeel vastgelegd met de aanstelling van de directeur publieke gezondheid die leidinggeeft aan zowel de GGD als de GHOR. Onze betrokkenheid gaat verder dan de wettelijke taken. We zien het als onze opdracht om de weerbaarheid te versterken en daarin nauw samen te werken met VNOG, gemeenten en netwerkpartners. In de loop van 2026 en 2027 werken we dit graag verder uit met de genoemde partijen. We merken wel op dat de inzet van de GGD op dit onderwerp op de langere termijn sterk samenhangt met de uitkomst van de besluitvorming over de JGZ.
Berkelland	<i>Raadsbesluit 23 juni</i> <u>Waardering voor de in gang gezette ontwikkelingen</u> De raad erkent in zijn zienswijze de toenemende complexiteit binnen de publieke gezondheid waar GGD NOG op inspeelt. Gemeente Berkelland heeft	Wij danken u hartelijk voor deze waardering.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	waardering voor de manier waarop GGD NOG zich doorontwikkelt richting een transparante, flexibele en meer vraaggestuurde organisatie. <u>Financiële positie van gemeenten in aanloop naar het ravijnjaar 2028</u> Het ravijnjaar voor gemeenten is van 2026 uitgesteld naar 2028. De raad vraagt GGD NOG om actief mee te bewegen door in te zetten op kostenbeheersing en doelmatigheid. De raad vindt het wenselijk om het onderzoek naar bezuinigingsscenario's begin 2027 af te ronden. Dan is het mogelijk om eventuele besparingen te verwerken in de concept Programmabegroting 2028. <u>Oormerken van incidentele middelen voor de jeugdgezondheidszorg</u> De raad verzoekt GGD NOG om de incidentele verhoging van de inwonersbijdrage voor de JGZ te oormerken en uitsluitend in te zetten voor extra personeelscapaciteit in de uitvoering. Daarbij dient GGD NOG de afweging te maken in hoeverre het een onvermijdelijke, onuitstelbare en onvoorziene uitgave is. Eventuele niet bestede middelen dienen bij het vaststellen van de Jaarrekening 2027 weer terug te vloeien naar de gemeenten. <u>Focus op de mentale gezondheid van de jeugd</u> De raad vindt het noodzakelijk dat de dienstverlening van GGD NOG beter aansluit op actuele maatschappelijke ontwikkelingen, vanwege de toenemende druk op mentale gezondheid. De raad vraagt de GGD om het bestaande aanbod te evalueren, beter aan te laten sluiten op de behoefte en proactiever samen te werken met gemeenten, onderwijs en maatschappelijke partners. <u>Sterkere en expliciete invulling van regionale coördinatie rol van preventie binnen de regionale preventiestructuur</u> Volgens landelijke beleidsnota's en het AZWA wordt de positie van de GGD NOG explicieter. Dat vraagt om een duidelijke positionering binnen de regionale preventie-infrastructuur, met meer nadruk op subregionale	De GGD heeft een werkgroep bezuinigingen gevormd waarin, samen met een afvaardiging van ambtenaren uit de regio, wordt gekeken naar mogelijkheden om kosten te besparen. De werkgroep start na de zomer. Daarnaast zal de uitkomst van, en de besluitvorming over de toekomstbestendige JGZ grote invloed hebben op de toekomstige financiële positie van GGD NOG. De middelen zijn geoormerkt en worden alleen ingezet voor uitvoering van de JGZ. Zoals verwoord in het voorstel zijn de middelen noodzakelijk voor het bewaken van de continuïteit van de dienstverlening. De besteding van de middelen wordt verantwoord in de Jaarstukken 2027 en eventuele niet bestede middelen kunnen worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierover besluit het AB. Vanuit de GGD zien we ook dat de druk op jongeren toeneemt. Daarom maken we een brede inventarisatie van ons aanbod op het gebied van mentale gezondheid. Daarbij brengen we ook in beeld wat we allemaal doen in de doorgaande lijn veerkracht mentale gezondheid (als onderdeel in het basispakket JGZ). Dit werken we uit naar een advies en acties om het aanbod te verbeteren en goed aan te sluiten op de vraag. Deze uitwerking leveren we op in Q2 en stemmen we vervolgens af met gemeenten en netwerkpartners. We gaan ook graag in gesprek met het bestuur om verwachtingen en mogelijkheden op elkaar af te stemmen. Als GGD bewegen we graag toe naar meer aanwezigheid in de wijken en dorpen, en versterking van de samenwerking in de lokale en subregionale netwerken. In de afgelopen periode hebben we hierop ingezet en die ontwikkeling zetten we graag voort, in samenwerking met de gemeenten.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	samenwerking en uitvoering. De raad geeft GGD NOG mee om zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande plannen. De raad vindt dat de GGD moet afwegen of een uitgebreide bestuursagenda noodzakelijk is, of dat het voldoende is om aan te sluiten bij bestaande plannen. Bij een nieuwe bestuursagenda, verzoekt de raad om deze vooral te gebruiken als strategisch richtinggevend document (kort en bondig) en niet als uitvoeringsprogramma.	Randvoorwaarde is dat de bestuurlijke verankering in de subregio's duidelijk moet zijn. Ook hangt de inzet van de GGD op dit onderwerp sterk samen met de uitkomst van de besluitvorming over de JGZ. Binnen de GGD denken we momenteel na over een nieuw te vormen Bestuursagenda. Hiervoor heeft inmiddels ook met de gemeenteambtenaren een eerste verkenning plaatsgevonden. Wij vinden, net als de gemeenten, dat een Bestuursagenda in ieder geval moet aansluiten op bestaande plannen, net als op de bestaande (landelijke en subregionale) kaders en ambities. Bij de uitwerking en invulling zullen we gemeenten verder betrekken.
Bronckhorst	<i>Raadsbesluit 11 juni</i> <u>Financiële positie van de gemeenten</u> De raad vraagt aandacht voor de financiële ontwikkelingen en opgaven waar gemeenten de komende jaren voor staan. De raad beschouwt deze opgave nadrukkelijk als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van zowel de gemeente als haar samenwerkende partners. De raad vraagt de GGD daarom om binnen de eigen organisatie kritisch te bezien welke mogelijkheden er zijn om kostenstijgingen voor de deelnemende gemeenten te beperken en waar mogelijk tot kostenbesparing of -beheersing te komen. Daarnaast nodigt de raad de GGD uit om proactief mee te denken over alternatieve werkwijzen, fasering van activiteiten of andere vormen van samenwerking die kunnen bijdragen aan een financieel houdbare koers. De raad stelt het op prijs als de GGD deze financiële realiteit expliciet agendeert binnen de organisatie en met de gemeente Bronckhorst het gesprek aangaat over hoe beide partijen, als gelijkwaardige partners, kunnen komen tot keuzes die recht doen aan zowel de inhoudelijke opgaven als de lastige financiële periode die in het vooruitzicht ligt. <u>Waardering uitspreken op de toenemende complexiteit binnen de publieke gezondheid</u> De raad spreekt zijn waardering uit voor de manier waarop de GGD inspeelt op de toenemende complexiteit binnen de publieke gezondheid. De GGD	Wij zijn ons bewust van de financiële uitdagingen van de gemeenten en dat deze niet los gezien kunnen worden van de GGD. De GGD heeft een werkgroep bezuinigingen gevormd waarin, samen met een afvaardiging van ambtenaren uit de regio, wordt gekeken naar mogelijkheden om kosten te besparen. De werkgroep start na de zomer. De gemeente Bronckhorst is van harte welkom om hierin te participeren. Daarnaast zal de uitkomst van, en de besluitvorming over de toekomstbestendige JGZ grote invloed hebben op de toekomstige financiële positie van GGD NOG. Wij danken u hartelijk voor deze waardering.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	ontwikkelt zich door richting een transparante, flexibele en meer vraaggestuurde organisatie. <u>Verhoging inwonerbijdrage jeugdgezondheidszorg</u> Om in te stemmen met de incidentele verhoging van de inwonerbijdrage voor de jeugdgezondheidszorg, stelt de raad als voorwaarde dat de middelen zijn geoormerkt. De GGD dient de middelen uitsluitend in te zetten voor extra personeelscapaciteit in de uitvoering. Daarbij dient de GGD de afweging te maken in hoeverre het een onvermijdelijke, onuitstelbare en onvoorziene uitgave is. Eventuele niet- bestede middelen dienen bij het vaststellen van de Jaarrekening 2027 weer terug te gaan naar de gemeenten. <u>Mentale gezondheid als speerpunt</u> De druk op mentale gezondheid neemt toe, met name onder jongeren. De raad stelt daarom voor om het thema mentale gezondheid meer als speerpunt te omarmen en vindt het noodzakelijk dat de dienstverlening van de GGD beter aansluit op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. De rol van de GGD in de subregionale transformatieplannen Mentaal Gezond is naar mening van de raad nog beperkt. Daarom verzoekt de raad de GGD om het bestaande aanbod te evalueren, beter aan te laten sluiten op de behoefte en proactiever samen te werken met gemeenten, onderwijs en maatschappelijke partners. <u>Instellen van een raadsadviescommissie</u> De raad is voorstander van een raadscommissie om de nieuwe raad positie te geven. Het doel daarvan is een versterking van de betrokkenheid van raden. De gemeente Bronckhorst roept de gemeente Berkelland op om zijn besluit om een raadsadviescommissie tegen te houden, te heroverwegen en denkt graag mee met de GGD in het zoeken naar een oplossing. De raad verzoekt de GGD om in de nieuwe raadsperiode hierover het gesprek met de raad van de gemeente Berkelland aan te gaan.	De middelen zijn geoormerkt en worden alleen ingezet voor uitvoering van de JGZ. Zoals verwoord in het voorstel zijn de middelen noodzakelijk voor het bewaken van de continuïteit van de dienstverlening. De besteding van de middelen wordt verantwoord in de Jaarstukken 2027 en eventuele niet bestede middelen kunnen worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierover besluit het AB. Vanuit de GGD zien we ook dat de druk op jongeren toeneemt en wij delen de zorgen van de gemeenteraden. Daarom maken we een brede inventarisatie van ons aanbod op het gebied van mentale gezondheid. Daarbij brengen we ook in beeld wat we allemaal doen in de doorgaande lijn veerkracht mentale gezondheid (als onderdeel in het basispakket JGZ). Dit werken we uit naar een advies en acties om het aanbod te verbeteren en goed aan te sluiten op de vraag. Deze uitwerking leveren we op in Q2 en stemmen we vervolgens af met gemeenten en netwerkpartners. We gaan ook graag in gesprek met het bestuur om verwachtingen en mogelijkheden op elkaar af te stemmen. Gezien het grote draagvlak onder gemeenten zijn wij gestart met het uitwerken van een voorstel voor een raadsadviescommissie. Hiervoor is inmiddels ook contact gelegd met de drie regionaal coördinerende griffiers. Het voorstel zal begin 2027 worden voorgelegd aan het AB. Het kunnen instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie vereist instemming van alle 22 gemeenteraden. Voor de GGD betekent dit dat elke gemeente een eigen afweging maakt. Waar nodig of gewenst kunnen gemeenten onderling elkaar bevragen en/of adviseren.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	<u>Positionering binnen de regionale preventie-infrastructuur</u> De raad stelt dat de GGD haar rol als regionale coördinator van preventie - zoals onder andere benoemd in de landelijke nota gezondheidsbeleid en het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) -sterker en explicieter dient in te gaan vullen. Dit vraagt om een duidelijke positionering van de GGD binnen de regionale preventieinfrastructuur, met meer nadruk op de rol van de GGD in subregionale samenwerking én uitvoering. De GGD dient daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij al bestaande plannen. Er dient een overweging plaats te vinden of een uitgebreide bestuursagenda noodzakelijk is, of dat aansluiting bij bestaande plannen volstaat. Indien er een nieuwe bestuursagenda komt, dan is het verzoek om deze vooral te gebruiken als strategisch richtinggevend document (kort en bondig) en niet als uitvoeringsprogramma.	Als GGD bewegen we graag toe naar meer aanwezigheid in de wijken en dorpen, en versterking van de samenwerking in de lokale en subregionale netwerken. In de afgelopen periode hebben we hierop ingezet en die ontwikkeling zetten we graag voort, in samenwerking met de gemeenten. Randvoorwaarde is dat de bestuurlijke verankering in de subregio's duidelijk moet zijn. Ook hangt de inzet van de GGD op dit onderwerp sterk samen met de uitkomst van de besluitvorming over de JGZ. Binnen de GGD denken we momenteel na over een nieuw te vormen Bestuursagenda. Hiervoor heeft inmiddels ook met de gemeenteambtenaren een eerste verkenning plaatsgevonden. Wij vinden, net als de gemeenten, dat een Bestuursagenda in ieder geval moet aansluiten op bestaande plannen, net als op de bestaande (landelijke en subregionale) kaders en ambities. Bij de uitwerking en invulling zullen we gemeenten verder betrekken.
Brummen	<i>Raadsbesluit 9 juli</i> De raad verzoekt de GGD om de evaluatie van het programma GGD Robuust mee te nemen in de programmabegroting 2027. In de evaluatie moet duidelijk worden welke doelen met het programma zijn behaald en waar mogelijke (noodzakelijke) interventies nodig zijn ten aanzien van een robuuste en toekomstbestendige GGD. Door deze evaluatie op te nemen in de programmabegroting 2027 worden de uitkomsten van het programma GGD NOG Robuust op een integrale wijze betrokken bij de lopende ontwikkelingen, onder meer op het gebied van dienstverlening aan inwoners, de toekomstige positionering binnen de publieke infrastructuur en de financiële situatie van de GGD NOG.	In de reguliere verantwoordingen binnen de P&C-cyclus hebben wij in de afgelopen jaren onze inzet binnen NOG Robuust verantwoord. In vervolg daarop gaan we het programma evalueren. In het najaar starten we met het scherpstellen van de vragen die met de evaluatie beantwoord moeten worden. De aandachtspunten zoals genoemd in de zienswijzen krijgen daarin een plek. We zien de evaluatie, net zoals uw raad, als onderdeel in het grotere geheel van de richting waarin de GGD zich beweegt, waarin onder andere ook de Bestuursagenda, landelijke kaders en ontwikkelingen en de uitkomst van de bestuursopdracht JGZ een rol spelen.
Doetinchem	<i>Raadsbesluit 25 juni</i> <u>Meer focus op de mentale gezondheid van de Jeugd</u>	Vanuit de GGD zien we ook dat de druk op jongeren toeneemt en wij delen de zorgen van de gemeenteraden. Daarom maken

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	De raad zou meer focus willen zien op de mentale gezondheid van de jeugd. Gezien de toenemende druk op mentale gezondheid, met name onder jongeren, vindt de raad het noodzakelijk dat de dienstverlening van de GGD beter aansluit op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. De GGD NOG heeft een mooi preventief aanbod voor het verbeteren van de mentale gezondheid. Toch wordt dit nog niet heel breed in de regio door bijvoorbeeld het onderwijs afgenomen. Het verzoek aan de GGD is om het bestaande aanbod te evalueren, beter aan te laten sluiten op de behoefte en proactiever samen te werken met gemeenten, onderwijs en maatschappelijke partners. <u>Waardering voor de ingezette koers</u> De raad spreekt zijn waardering uit voor hoe de GGD Noord- en Oost-Gelderland inspeelt op de toenemende complexiteit binnen de publieke gezondheid. De GGD NOG ontwikkelt zich door richting een transparante, flexibele en meer vraaggestuurde organisatie.	we een brede inventarisatie van ons aanbod op het gebied van mentale gezondheid. Daarbij brengen we ook in beeld wat we allemaal doen in de doorgaande lijn veerkracht mentale gezondheid (als onderdeel in het basispakket JGZ). Dit werken we uit naar een advies en acties om het aanbod te verbeteren en goed aan te sluiten op de vraag. Deze uitwerking leveren we op in Q2 en stemmen we vervolgens af met gemeenten en netwerkpartners. We gaan ook graag in gesprek met het bestuur om verwachtingen en mogelijkheden op elkaar af te stemmen. Wij danken u hartelijk voor deze waardering en zijn blij om te vernemen dat uw raad positief is over de stappen die de GGD heeft gezet.
Elburg	<i>Raadsbesluit 24 juni</i> <u>Programmabegroting 2027</u> De raad benoemt dat in de programmabegroting 2027 opnieuw blijkt dat er de komende jaren veel op de GGD NOG afkomt en dat er ook in financieel opzicht onduidelijkheid is. De raad roept de GGD op hierover tijdig en open met de raden van de 22 gemeenten te communiceren en hen mee te nemen in vraagstukken die om besluitvorming in de raden vraagt. <i>Concretisering afspraken/acties en indicatoren</i> De raad heeft eerder gewezen op het belang van concrete, verifieerbare afspraken en acties om zijn kaderstellende en controlerende taak uit te kunnen oefenen. De raad is daarom positief over het opnemen van indicatoren en kengetallen in de programmabegroting en over de aankondiging van de GGD	Wij onderschrijven het belang van tijdige en transparante informatie, juist op momenten waarin veel onzekerheid en verandering is. De gemeenteraden blijven we in ieder geval via de vaste momenten in de P&C-cyclus informeren over inhoudelijke en financiële ontwikkelingen binnen de GGD. Het AB spreekt en besluit in zijn overleggen tussentijds over ontwikkelingen. De verslagen van deze overleggen zijn openbaar en terug te vinden op de website van GGD NOG. Waar nodig informeren we daarnaast de raden rechtstreeks over relevante zaken met grote impact. We zijn blij om te vernemen dat uw raad positief is over de stappen die de GGD heeft gezet op het gebied van kengetallen en indicatoren. Dit gaan wij in 2027 een vervolg geven waarbij we verdere samenhang gaan aanbrengen met de P&C-cyclus.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	om dit het dit het komend jaar met gemeenten nog verder te ontwikkelen. De raad roept de GGD op dit met voortvarendheid te doen. <i>AZWA</i> De raad dringt er bij de GGD op aan om in de nieuwe raadsperiode en bij de afspraken over het AZWA concreet en duidelijk te maken welke afspraken de gemeenten met de GGD hebben gemaakt over zijn rol binnen het AZWA. Ook dringt de raad erop aan om de uitkomsten van de evaluatie van de Bestuursagenda 2023-2027 mee te nemen richting de nieuwe Bestuursagenda en de uitgangspuntennota 2028. De raad vraagt de GGD om hem op de hoogte te stellen van de uitkomsten van de evaluatie. <i>Bezuinigingsmogelijkheden</i> De raad is positief over het besluit van het AB GGD om in 2026 samen met de gemeenten te zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden per 2028. Gelet op de huidige financiële positie van de gemeente Elburg is het niet ondenkbaar dat de bijdrage aan de GGD NOG, in een uit te werken scenario, onderdeel van gesprek is. <i>Uitwerking raadsadviescommissie</i> De raad vindt het van groot belang dat de GGD, zoals aangegeven in het AB GGD van 9 april jl., het instellen van een raadsadviescommissie met voortvarendheid en concreet oppakt nu de nieuwe raden zijn geïnstalleerd. De raad roept ook op de nieuwe gemeenteraden tijdig te betrekken bij het opstellen van de nieuwe Bestuursagenda. <u>Eerste begrotingswijziging 2027</u>	Als GGD bewegen we graag toe naar meer aanwezigheid in de wijken en dorpen, en versterking van de samenwerking in de lokale en subregionale netwerken. In de afgelopen periode hebben we hierop ingezet en die ontwikkeling zetten we graag voort, in samenwerking met de gemeenten. Het AZWA geeft mogelijkheid om deze inzet gefinancierd te krijgen. In de komende fase is het voor zowel gemeenten als GGD belangrijk om de rollen en de inwonerbijdrage vs. plustaken te specificeren. We bieden de gemeenten uiterlijk Q1 2027 een eerste uitwerking. Randvoorwaarde is dat de bestuurlijke verankering in de subregio's duidelijk moet zijn. Ook hangt de inzet van de GGD op dit onderwerp sterk samen met de uitkomst van de besluitvorming over de JGZ. Wij zijn ons bewust van de financiële uitdagingen van de gemeenten en dat deze niet los gezien kunnen worden van de GGD. De GGD heeft een werkgroep bezuinigingen gevormd waarin, samen met een afvaardiging van ambtenaren uit de regio, wordt gekeken naar mogelijkheden om kosten te besparen. De werkgroep start na de zomer. Daarnaast zal de uitkomst van, en de besluitvorming over de toekomstbestendige JGZ grote invloed hebben op de toekomstige financiële positie van GGD NOG. Gezien het grote draagvlak onder gemeenten zijn wij gestart met het uitwerken van een voorstel voor een raadsadviescommissie. Hiervoor is inmiddels ook contact gelegd met de drie regionaal coördinerende griffiers. Het voorstel zal begin 2027 worden voorgelegd aan het AB. De middelen zijn geoormerkt en worden alleen ingezet voor uitvoering van de JGZ. De besteding van de middelen wordt

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	De raad kan instemmen met de gevraagde middelen ten behoeve van de continuïteit van de basisdienstverlening voor Jeugdgezondheidszorg omdat het een incidentele extra bijdrage voor 2027 betreft. Daarbij stelt de raad wel de volgende voorwaarden: - Bij de jaarstukken 2027 maakt de GGD duidelijk inzichtelijk hoe de incidentele bijdrage voor het waarborgen van de continuïteit van de Jeugdgezondheidszorg is ingezet voor de extra formatie; - Een eventueel niet ingezet bedrag wordt teruggestort naar de gemeenten. <i>Tot slot</i> De gemeente Elburg onderkent en onderschrijft dat de huidige situatie wat betreft verschillende landelijke en regionale ontwikkelingen veel onzekerheid voor de GGD met zich meebrengt. De raad dankt de GGD voor zijn inzet en roept op om de gemeente te informeren zodra er meer duidelijkheid is.	verantwoord in de Jaarstukken 2027 en eventuele niet bestede middelen kunnen worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierover besluit het AB. Zoals u van ons gewend bent, blijven wij de gemeenteraden informeren binnen de P&C-cyclus over doelen en voortgang. Waar specifieke ontwikkelingen vragen om aanvullende communicatie, zullen wij u daar tijdig van voorzien.
Epe	<i>Raadsbesluit 18 juni</i> <u>Rijksvaccinatieprogramma: financiële en organisatorische ontwikkelingen tijdig delen</u> De raad begrijpt dat er geen gedetailleerde financiële uitwerking in de Programmabegroting over het Rijksvaccinatieprogramma staat. Wel verzoekt de raad de GGD om hem tijdig op de hoogte stellen van de financiële en organisatorische ontwikkelingen op dit gebied. <u>Concept-Programmabegroting 2027: Evaluatie GGD NOG Robuust (2022-2025) opnemen als op te leveren resultaat</u> De raad verzoekt het bestuur van GGD NOG in de Programmabegroting 2027 een evaluatie van het programma GGD NOG Robuust op te nemen als op te leveren resultaat. Deze evaluatie dient gericht te zijn op de opbrengsten van de gedane investeringen voor dit programma in 2022-2025. De evaluatie dient inzichtelijk te maken in welke mate de investeringen toereikend zijn geweest voor de gestelde doelen en welke eventuele noodzakelijke acties nog nodig zijn voor de toekomstige robuustheid van de GGD NOG en kwetsbaarheden te verminderen. Door dit op te nemen als actiepoint in de Programmabegroting 2027 (bijvoorbeeld onder hoofdstuk 10) kunnen de uitkomsten van het	In september wordt aan het AB een evaluatie van het Rijksvaccinatieprogramma aangeboden. In deze evaluatie komt onder andere de tevredenheid van ouders aan de orde en de financiële verantwoording. In februari 2027 volgt verdere informatie waarin we meer duiding kunnen geven aan de werkwijze en de resultaten. In de reguliere verantwoordingen binnen de P&C-cyclus hebben wij in de afgelopen jaren onze inzet binnen NOG Robuust verantwoord. In vervolg daarop gaan we het programma evalueren. In het najaar starten we met het scherpstellen van de vragen die met de evaluatie beantwoord moeten worden. De aandachtspunten zoals genoemd in de zienswijzen krijgen daarin een plek. We zien de evaluatie, net als uw raad, als onderdeel in het grotere geheel van de richting waarin de GGD zich beweegt, waarin onder andere ook de Bestuursagenda, landelijke kaders

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	programma GGD NOG Robuust worden beschouwd in het bredere kader van de lopende ontwikkelingen en daarmee worden meegenomen in de koersbepaling van GGD NOG. <u>Eerste begrotingswijziging 2027: akkoord met incidentele aanvullende formatie jeugdgezondheidszorg</u> De gemeenteraad van Epe begrijpt dat de aanvullende bijdrage voor de jeugdgezondheidszorg nodig is om de continuïteit van de basisdienstverlening te waarborgen. De raad verzoekt GGD NOG om bij de jaarstukken 2027 duidelijk inzichtelijk te maken hoe de incidentele bijdrage is ingezet en het eventueel niet ingezette bedrag terug te betalen aan gemeenten. Verder geeft de raad aan niet te veel vooruit willen lopen op de uitkomsten van het onderzoek en deze af te willen wachten om te bepalen wat er nodig is voor een toekomstbestendige jeugdgezondheidszorg.	en ontwikkelingen en de uitkomst van de bestuursopdracht JGZ een rol spelen. De middelen zijn geoormerkt en worden alleen ingezet voor uitvoering van de JGZ. Zoals verwoord in het voorstel zijn de middelen noodzakelijk voor het bewaken van de continuïteit van de dienstverlening. De besteding van de middelen wordt verantwoord in de Jaarstukken 2027 en eventuele niet bestede middelen kunnen worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierover besluit het AB.
Ermelo	<i>Raadsbesluit 17 juni</i> Geen zienswijze in te dienen op de concept programmabegroting 2027 en de 1^e begrotingswijziging 2027 en de jaarstukken 2025 van de GGD NOG.	-
Harderwijk	<i>Raadsbesluit 9 juli</i> <u>Waardering voor samenwerking en voortgang</u> De raad is positief over de manier waarop de GGD de punten uit zijn eerdere reactie op de Uitgangspuntennota 2027 heeft verwerkt in de plannen. De raad waardeert de getoonde bereidheid om samen op te trekken om de publieke gezondheid in de regio te verbeteren. Dat de acties en indicatoren nu concreter zijn, helpt de raad om zijn kaderstellende en controlerende rol goed te kunnen invullen. <u>1ste begrotingswijziging 2027 en de gevraagde incidentele bijdrage voor het waarborgen van de continuïteit van de dienstverlening in de Jeugdgezondheidszorg</u> De raad begrijpt het belang van het behouden van de continuïteit van de basisdienstverlening bij de Jeugdgezondheidszorg en de extra middelen die daarvoor nodig zijn. De raad vraagt om bij de jaarstukken 2027 inzichtelijk te	Wij danken u hartelijk voor deze waardering en zijn blij om te vernemen dat uw raad positief is over de stappen die de GGD heeft gezet. De middelen zijn geoormerkt en worden alleen ingezet voor uitvoering van de JGZ. Zoals verwoord in het voorstel zijn de middelen noodzakelijk voor het bewaken van de continuïteit van de dienstverlening. De besteding van de middelen wordt verantwoord in de Jaarstukken 2027 en eventuele niet bestede

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	maken hoe de incidentele bijdrage is ingezet en om eventueel niet ingezette middelen uit te betalen aan de deelnemende gemeenten. <u>Financiële koers en toekomstbestendigheid</u> Voor de raad is een reële en duurzame balans tussen de noodzakelijke ambities van de GGD NOG en de financiële consequenties voor de gemeenten van groot belang vanwege de aanhoudende financiële druk op de gemeente. De raad ziet het als een positieve ontwikkeling dat de GGD samen met de gemeente op zoek gaat naar bezuinigingsmogelijkheden voor de jaren na 2027 en sluiten daar graag bij aan.	middelen kunnen worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierover besluit het AB. Wij zijn ons bewust van de financiële uitdagingen van de gemeenten en dat deze niet los gezien kunnen worden van de GGD. De GGD heeft een werkgroep bezuinigingen gevormd waarin, samen met een afvaardiging van ambtenaren uit de regio, wordt gekeken naar mogelijkheden om kosten te besparen. De werkgroep start na de zomer. Daarnaast zal de uitkomst van, en de besluitvorming over de toekomstbestendige JGZ grote invloed hebben op de toekomstige financiële positie van GGD NOG.
Hattem	<i>Raadsbesluit 29 juni</i> De raad spreekt zijn waardering uit voor de inzet van de GGD en de belangrijke bijdrage die de organisatie levert aan de publieke gezondheid in onze regio. De raad onderkent dat de GGD opereert in een complexe en financieel uitdagende context, waarin landelijke ontwikkelingen en onzekerheden invloed hebben op de uitvoeringskracht. De raad heeft begrip voor deze situatie en waardeert de inspanningen die worden geleverd om de kwaliteit van de dienstverlening te borgen. De gemeenteraad van Hattem begrijpt dat de toekomstige rol en positie van de GGD en de financiële consequenties hiervan pas in de nieuwe bestuursagenda kunnen worden uitgewerkt. De raad verzoekt om gemeenten tijdig te betrekken bij dit proces en de financiële effecten inzichtelijk te maken zodra deze bekend zijn. Daarnaast verzoekt de raad de GGD NOG om in deze financieel uitdagende tijden kritisch te blijven kijken naar de gemeentelijke bijdragen aan de gemeenschappelijke regeling. Daarbij is het voor de raad van groot belang dat bezuinigingen niet ten koste gaan van de kerntaken van de GGD. Ook wordt de GGD NOG verzocht om gemeenten bij ingrijpende wijzigingen tijdig,	Wij danken u hartelijk voor deze waardering. Wij onderschrijven het belang van tijdige en transparante informatie, juist op momenten waarin veel onzekerheid en verandering is. De gemeenteraden blijven we in ieder geval via de vaste momenten in de P&C-cyclus informeren over inhoudelijke en financiële ontwikkelingen binnen de GGD. Het AB spreekt en besluit in zijn overleggen tussentijds over ontwikkelingen. De verslagen van deze overleggen zijn openbaar en terug te vinden op de website van GGD NOG. Waar nodig informeren we daarnaast de raden rechtstreeks over relevante zaken met grote impact.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	transparant en aan de voorkant mee te nemen, zodat een gezamenlijke en goed onderbouwde afweging mogelijk blijft. <u>Eerste begrotingswijziging 2027</u> De gemeenteraad van Hattem begrijpt dat de aanvullende bijdrage noodzakelijk is om de continuïteit van de basisdienstverlening Jeugdgezondheidszorg te waarborgen totdat de uitkomsten van het lopende onderzoek beschikbaar zijn. De raad verzoekt de GGD om bij de jaarstukken 2027 duidelijk inzichtelijk te maken hoe de incidentele bijdrage voor het waarborgen van de continuïteit van de Jeugdgezondheidszorg is ingezet en het eventueel niet ingezette bedrag terug uit te keren aan de gemeenten.	Vanuit de werkgroep bezuinigingen, die na de zomer van start gaat, bekijken we welke maatregelen genomen kunnen worden om kosten te besparen en welke impact dat heeft op de uitvoering van de taken. Besluitvorming over eventuele bezuinigingen vindt plaats in het AB. De middelen zijn geoormerkt en worden alleen ingezet voor uitvoering van de JGZ. Zoals verwoord in het voorstel zijn de middelen noodzakelijk voor het bewaken van de continuïteit van de dienstverlening. De besteding van de middelen wordt verantwoord in de Jaarstukken 2027 en eventuele niet bestede middelen kunnen worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierover besluit het AB.
Heerde	<i>Raadsbesluit 29 juni</i> <u>Waardering</u> De raad spreekt zijn waardering uit voor het werk dat de GGD verricht op het gebied van de publieke gezondheid en de manier waarop de punten die de raad heeft meegegeven in de zienswijze op de Uitgangspuntennota 2027 zijn meegenomen in de begroting. De raad beseft zich dat het een lastige periode is voor de GGD vanwege de onzekerheden met betrekking tot de Jeugdgezondheidszorg en mogelijke bezuinigingen. <u>Rol van de GGD bij crises</u> De gemeente Heerde hecht groot belang aan de rol van de GGD bij het versterken van weerbaarheid van de inwoners en instanties in voorbereiding op dreigende crises. Hier is het van belang de samenwerking op dit thema met de VNOG nog meer te zoeken en te versterken. De gemeente verzoekt deze rol expliciet te betrekken bij het opstellen van de nieuwe bestuursagenda.	Wij danken u hartelijk voor deze waardering en zijn blij om te vernemen dat uw raad positief is over de stappen die de GGD heeft gezet. De GGD is wettelijk verantwoordelijk voor vier crisisprocessen, zoals psychosociale hulpverlening en infectieziektenbestrijding. De samenwerking met de VNOG hierin is niet alleen vanzelfsprekend, maar ook formeel vastgelegd met de aanstelling van de directeur publieke gezondheid die leidinggeeft aan zowel de GGD als de GHOR. Onze betrokkenheid gaat verder dan de wettelijke taken. We zien het als onze opdracht om de weerbaarheid te versterken en daarin nauw samen te werken met VNOG, gemeenten en netwerkpartners. In de loop van 2026 en 2027 werken we dit graag verder uit met de genoemde partijen. Uw verzoek om deze rol een plek te geven in de nieuwe

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	<u>Eerste begrotingswijziging 2027; incidentele verhoging inwonerbijdrage voor de Jeugdgezondheidszorg</u> De raad kan instemmen met de incidentele verhoging van de inwonerbijdrage voor de Jeugdgezondheidszorg. De raad verzoekt de GGD om bij de jaarstukken 2027 inzichtelijk te maken hoe de incidentele bijdrage voor het waarborgen van de continuïteit van de Jeugdgezondheidszorg is ingezet, en het eventueel niet ingezette bedrag terug uit te keren aan de gemeenten. <u>Raadsadviescommissie</u> De raad geeft opnieuw aan een voorstander te zijn van het instellen van een raadsadviescommissie en vindt, vanwege de nieuwe bestuursperiode, het een goed moment om nogmaals te peilen of hier unanieme steun voor is. De raad is blij met de toezegging van de GGD om dit te agenderen in het overleg met de bestuurders.	bestuursagenda, nemen wij mee. We merken wel op dat de inzet van de GGD op dit onderwerp op de langere termijn sterk samenhangt met de uitkomst van de besluitvorming over de JGZ. De middelen zijn geoormerkt en worden alleen ingezet voor uitvoering van de JGZ. In de Jaarstukken 2027 wordt de besteding van de middelen toegelicht. Eventuele niet bestede middelen kunnen worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierover neemt het AB op dat moment een besluit. Gezien het grote draagvlak onder gemeenten zijn wij gestart met het uitwerken van een voorstel voor een raadsadviescommissie. Hiervoor is inmiddels ook contact gelegd met de drie regionaal coördinerende griffiers. Het voorstel zal begin 2027 worden voorgelegd aan het AB.
Lochem	<i>Raadsbesluit 9 juni</i> <u>Evaluatie programma GGD NOG Robuust</u> De gemeente Lochem verzoekt het bestuur van de GGD NOG een evaluatie op te nemen van het programma GGD NOG Robuust in haar Programmabegroting 2027. Deze evaluatie moet laten zien wat de investeringen uit 2022-2025 hebben opgeleverd. De evaluatie moet inzichtelijk maken in welke mate de investeringen toereikend zijn geweest voor de gestelde (kwalitatieve en financiële) doelen en welke eventuele acties nog noodzakelijk zijn voor de toekomstige robuustheid van de GGD NOG.	In de reguliere verantwoordingen binnen de P&C-cyclus hebben wij in de afgelopen jaren onze inzet binnen NOG Robuust verantwoord. In vervolg daarop gaan we het programma evalueren. In het najaar starten we met het scherpstellen van de vragen die met de evaluatie beantwoord moeten worden. De aandachtspunten zoals genoemd in de zienswijzen krijgen daarin een plek.
Montferland	<i>Raadsbesluit 25 juni</i> <u>Waardering voor de ingezette ontwikkelingen</u> De raad benoemt dat GGD Noord- en Oost-Gelderland zichtbaar inspeelt op de groeiende complexiteit binnen het publieke gezondheidsdomein. De	Wij danken u hartelijk voor deze waardering en zijn blij om te vernemen dat uw raad positief is over de stappen die de GGD heeft gezet.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	organisatie ontwikkelt zich verder richting een transparante, flexibele en meer vraaggerichte werkwijze. <u>Aandacht voor de financiële positie van gemeenten in aanloop naar het ravijnjaar 2028</u> De financiële druk op gemeenten blijft groot. De raad vraagt GGD NOG daarom om hier actief op in te spelen door nadrukkelijk in te zetten op kostenbeheersing en doelmatigheid. Daarbij vindt de raad het wenselijk dat het onderzoek naar mogelijke bezuinigingsscenario's uiterlijk begin 2027 wordt afgerond, zodat eventuele besparingen nog kunnen worden meegenomen in de concept-Programmabegroting 2028. <u>De incidentele middelen uit de verhoging van de inwonersbijdrage voor de jeugdgezondheidszorg oormerken</u> De raad wijst erop dat met de incidentele verhoging van de inwonersbijdrage voor de jeugdgezondheidszorg de gemeente Montferland boven de indexerings uitkomst die zij jaarlijks krijgen. De raad verzoekt om deze extra middelen te reserveren en uitsluitend te besteden voor extra personele capaciteit in de uitvoering. Daarbij wordt de GGD NOG gevraagd te beoordelen in hoeverre sprake is van een onvermijdelijke, onuitstelbare en onvoorziene uitgave. Niet-bestede middelen dienen bij de vaststelling van de Jaarrekening 2027 terug te vloeien naar de gemeenten. De raad vindt het verder van belang dat GGD NOG zich tijdig voorbereidt op de mogelijke uitkomst van het onderzoek. <u>Meer focus op de mentale gezondheid van jeugd door het aanbod beter te laten aansluiten</u> De raad stelt dat vanwege de toenemende druk op mentale gezondheid, met name onder jongeren, het noodzakelijk is dat de dienstverlening van GGD NOG beter aansluit op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. De raad verzoekt de GGD om het bestaande aanbod te evalueren, beter aan te laten sluiten op de behoefte en proactiever samen te werken met gemeenten, onderwijs en maatschappelijke partners.	Wij zijn ons bewust van de financiële uitdagingen van de gemeenten en dat deze niet los gezien kunnen worden van de GGD. De GGD heeft een werkgroep bezuinigingen gevormd waarin, samen met een afvaardiging van ambtenaren uit de regio, wordt gekeken naar mogelijkheden om kosten te besparen. De werkgroep start na de zomer. Daarnaast zal de uitkomst van, en de besluitvorming over de toekomstbestendige JGZ grote invloed hebben op de toekomstige financiële positie van GGD NOG. De middelen zijn geoormerkt en worden alleen ingezet voor uitvoering van de JGZ. Zoals verwoord in het voorstel zijn de middelen noodzakelijk voor het bewaken van de continuïteit van de dienstverlening. De besteding van de middelen wordt verantwoord in de Jaarstukken 2027 en eventuele niet bestede middelen kunnen worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierover besluit het AB. Vanuit de GGD zien we ook dat de druk op jongeren toeneemt en wij delen de zorgen van uw raad. Daarom maken we een brede inventarisatie van ons aanbod op het gebied van mentale gezondheid. Daarbij brengen we ook in beeld wat we allemaal doen in de doorgaande lijn veerkracht mentale gezondheid (als onderdeel in het basispakket JGZ). Dit werken we uit naar een advies en acties om het aanbod te verbeteren en goed aan te sluiten op de vraag. Deze uitwerking leveren we op in Q2 en stemmen we vervolgens af met gemeenten en netwerkpartners.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	<u>De rol van regionale coördinator van preventie steviger invullen binnen de regionale preventie-infrastructuur</u> De raad stelt dat de GGD haar rol als regionale coördinator van preventie - zoals onder andere benoemd in de landelijke nota gezondheidsbeleid en het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) -sterker en explicieter dient in te gaan vullen. Dit vraagt om een duidelijke positionering van de GGD binnen de regionale preventie-infrastructuur, met meer nadruk op de rol van de GGD in subregionale samenwerking én uitvoering. De GGD dient daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij al bestaande plannen. Er dient een overweging plaats te vinden of een uitgebreide bestuursagenda noodzakelijk is, of dat aansluiting bij bestaande plannen volstaat. Indien er een nieuwe bestuursagenda komt, dan is het verzoek om deze vooral te gebruiken als strategisch richtinggevend document (kort en bondig) en niet als uitvoeringsprogramma. <u>Het verzoek om een raadsadviescommissie in te stellen</u> De raad benadrukt het verzoek om een raadsadviescommissie in te stellen. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) kan een raadsadviescommissie de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden versterken, doordat raden eerder worden betrokken in de planning- en controlcyclus. De raad wijst er op dat onder gemeenten breed draagvlak bestaat voor het instellen van zo'n commissie. Tot slot vraagt de raad om de zienswijze te betrekken bij de vaststelling van de begroting 2027, tijdens de vergadering van 9 september 2026.	We gaan ook graag in gesprek met het bestuur om verwachtingen en mogelijkheden op elkaar af te stemmen. Als GGD bewegen we graag toe naar meer aanwezigheid in de wijken en dorpen, en versterking van de samenwerking in de lokale en subregionale netwerken. In de afgelopen periode hebben we hierop ingezet en die ontwikkeling zetten we graag voort, in samenwerking met de gemeenten. Het AZWA geeft mogelijkheid om deze inzet gefinancierd te krijgen. In de komende fase is het voor zowel gemeenten als GGD belangrijk om de rollen en de inwonerbijdrage vs. plustaken te specificeren. We bieden de gemeenten uiterlijk Q1 2027 een eerste uitwerking. Randvoorwaarde is dat de bestuurlijke verankering in de subregio's duidelijk moet zijn. Ook hangt de inzet van de GGD op dit onderwerp sterk samen met de uitkomst van de besluitvorming over de JGZ. Binnen de GGD denken we momenteel na over een nieuw te vormen Bestuursagenda. Hiervoor heeft inmiddels ook met de gemeenteambtenaren een eerste verkenning plaatsgevonden. Wij zijn het met uw raad eens dat een Bestuursagenda in ieder geval moet aansluiten op bestaande plannen, net als op de bestaande (landelijke en subregionale) kaders en ambities. Bij de uitwerking en invulling zullen we gemeenten verder betrekken. Gezien het grote draagvlak onder gemeenten zijn wij gestart met het uitwerken van een voorstel voor een raadsadviescommissie. Hiervoor is inmiddels ook contact gelegd met de drie regionaal coördinerende griffiers. Het voorstel zal begin 2027 worden voorgelegd aan het AB.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
Nunspeet	<i>Raadsbesluit 25 juni</i> <u>Programmabegroting 2027</u> De raad benoemt dat in de programmabegroting 2027 opnieuw blijkt dat er de komende jaren veel op de GGD NOG afkomt en dat er ook in financieel opzicht onduidelijkheid is. De raad roept de GGD op hierover tijdig en open met de raden van de 22 gemeenten te communiceren en hen mee te nemen in vraagstukken die om besluitvorming in de raden vraagt. <i>Concretisering afspraken/acties en indicatoren</i> De raad heeft eerder gewezen op het belang van concrete, verifieerbare afspraken en acties om zijn kaderstellende en controlerende taak uit te kunnen oefenen. De raad is daarom positief over het opnemen van indicatoren en kengetallen in de programmabegroting en over de aankondiging van de GGD om dit het dit het komend jaar met gemeenten nog verder te ontwikkelen. De raad roept de GGD op dit met voortvarendheid te doen. <i>IZA, GALA en AZWA</i> De raad dringt er bij de GGD op aan om in de nieuwe raadsperiode en bij de afspraken over het GALA, IZA en AZWA meer duidelijkheid te geven over welke taken de GGD vanuit de inwonersbijdrage uitvoert en welke taken onder zogenoemde plustaken vallen. De raad is van mening dat menig van de reguliere basistaken ook bijdragen aan de doelen zoals gesteld in het GALA, IZA en AZWA en vindt het wenselijk hier inzicht in te krijgen. De raad dringt er opnieuw op aan om de uitkomsten van de evaluatie van de Bestuursagenda 2023-2027 mee te nemen richting de nieuwe Bestuursagenda en de Uitgangspuntennota 2028. De raad vraagt de GGD om hem op de hoogte te stellen van de uitkomsten van de evaluatie.	Wij onderschrijven het belang van tijdige en transparante informatie, juist op momenten waarin veel onzekerheid en verandering is. De gemeenteraden blijven we in ieder geval via de vaste momenten in de P&C-cyclus informeren over inhoudelijke en financiële ontwikkelingen binnen de GGD. Het AB spreekt en besluit in zijn overleggen tussentijds over ontwikkelingen. De verslagen van deze overleggen zijn openbaar en terug te vinden op de website van GGD NOG. Waar nodig informeren we daarnaast de raden rechtstreeks over relevante zaken met grote impact. We zijn blij om te vernemen dat uw raad positief is over de stappen die de GGD heeft gezet op het gebied van kengetallen en indicatoren. Dit gaan wij in 2027 een vervolg geven waarbij we verdere samenhang gaan aanbrengen met de P&C-cyclus. Als GGD bewegen we graag toe naar meer aanwezigheid in de wijken en dorpen, en versterking van de samenwerking in de lokale en subregionale netwerken. In de afgelopen periode hebben we hierop ingezet en die ontwikkeling zetten we graag voort, in samenwerking met de gemeenten. Het AZWA geeft mogelijkheid om deze inzet gefinancierd te krijgen. In de komende fase is het voor zowel gemeenten als GGD belangrijk om de rollen en de inwonerbijdrage vs. plustaken te specificeren. We bieden de gemeenten uiterlijk Q1 2027 een eerste uitwerking. Randvoorwaarde is dat de bestuurlijke verankering in de subregio's duidelijk moet zijn. Ook hangt de inzet van de GGD op dit onderwerp sterk samen met de uitkomst van de besluitvorming over de JGZ.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	<i>Bezuinigingsmogelijkheden</i> De raad is positief over het besluit van het AB GGD om in 2026 samen met de gemeenten te zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden per 2028. Ook hierover wordt de raad graag geïnformeerd. <i>Uitwerking raadsadviescommissie</i> De raad vindt het van groot belang dat de GGD, zoals aangegeven in het AB GGD van 9 april jl., het instellen van een raadsadviescommissie met voortvarendheid en concreet oppakt nu de nieuwe raden zijn geïnstalleerd. De raad roept ook op de nieuwe gemeenteraden tijdig te betrekken bij het opstellen van de nieuwe Bestuursagenda. <u>Eerste begrotingswijziging 2027</u> De raad kan instemmen met de gevraagde middelen ten behoeve van de continuïteit van de basisdienstverlening voor Jeugdgezondheidszorg omdat het een incidentele extra bijdrage voor 2027 betreft. Daarbij stelt de raad wel de volgende voorwaarden: - Bij de jaarstukken 2027 maakt de GGD duidelijk inzichtelijk hoe de incidentele bijdrage voor het waarborgen van de continuïteit van de Jeugdgezondheidszorg is ingezet voor de extra formatie; - Een eventueel niet ingezet bedrag wordt teruggestort naar de gemeenten. Tot slot De gemeente Nunspeet onderkent en onderschrijft dat de huidige situatie wat betreft verschillende landelijke en regionale ontwikkelingen veel onzekerheid voor de GGD met zich meebrengt. De raad dankt de GGD voor zijn inzet en roept op om de gemeente te informeren zodra er meer duidelijkheid is.	Wij onderschrijven het belang van tijdige en transparante informatie, juist op momenten waarin veel onzekerheid en verandering is. De gemeenteraden blijven we in ieder geval via de vaste momenten in de P&C-cyclus informeren over inhoudelijke en financiële ontwikkelingen binnen de GGD. Het AB spreekt en besluit in zijn overleggen tussentijds over ontwikkelingen. De verslagen van deze overleggen zijn openbaar en terug te vinden op de website van GGD NOG. Waar nodig informeren we daarnaast de raden rechtstreeks over relevante zaken met grote impact. Gezien het grote draagvlak onder gemeenten zijn wij gestart met het uitwerken van een voorstel voor een raadsadviescommissie. Hiervoor is inmiddels ook contact gelegd met de drie regionaal coördinerende griffiers. Het voorstel zal begin 2027 worden voorgelegd aan het AB. Wij informeren de raden ook over de ontwikkelingen met betrekking tot de nieuwe Bestuursagenda. De middelen zijn geoormerkt en worden alleen ingezet voor uitvoering van de JGZ. De besteding van de middelen wordt verantwoord in de Jaarstukken 2027 en eventuele niet bestede middelen kunnen worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierover besluit het AB. Wij danken u voor uw waardering. De GGD blijft gemeenten informeren over de ontwikkelingen en de consequenties daarvan voor zowel de gemeenten als de GGD.
Oldebroek	Raadsbesluit 2 juli	

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	De raad dankt GGD NOG voor zijn inzet in de gemeente Oldebroek ondanks onzekere tijden. <u>Herziening van de indexatie</u> De raad verwijst naar eerdere zienswijzen van de gemeente Oldebroek waarin is opgeroepen om de indexatie te herzien, naar besluitvorming in het AB in november 2025 om dit in gang te zetten, en het besluit van het DB om daar alsnog van af te zien. De raad is verbaasd dat hierover geen formele terugkoppeling is geweest en verzoekt dringend de indexatie alsnog te herzien zodat deze meegenomen kan worden in de Uitgangspuntennota 2028.	Het DB heeft gesproken over de indexeringsystematiek. Er is bekeken of er een nieuwe slag in gemaakt moet worden. Het DB ziet geen reden om de indexeringsystematiek ter discussie te stellen. Het DB oordeelt dat de huidige systematiek op dit moment de beste methode is. In het AB van 9 april 2026 is dit teruggekoppeld en vastgelegd in het verslag.
Oost Gelre	<i>Raadsbesluit 7 juli</i> <u>Aandacht voor de financiële positie van gemeenten in aanloop naar het ravijnjaar 2028.</u> De raad vraagt GGD NOG om actief mee te bewegen door in te zetten op kostenbeheersing en doelmatigheid. Het is wenselijk om het onderzoek naar bezuinigingsscenario's begin 2027 af te ronden. Dan is het mogelijk om eventuele besparingen te verwerken in de concept-Programmabegroting 2028. <u>Het oormerken van de incidentele middelen uit de verhoging van de inwonersbijdrage jeugdgezondheidszorg.</u> De raad verzoekt GGD NOG om de incidentele middelen voor de jeugdgezondheidszorg te oormerken en uitsluitend in te zetten voor extra personeelscapaciteit in de uitvoering. Daarbij dient de GGD NOG de afweging te maken in hoeverre het een onvermijdelijke, onuitstelbare en onvoorziene uitgave is. Eventuele niet-bestede middelen dienen bij het vaststellen van de Jaarrekening 2027 weer terug te vloeien naar de gemeenten. <u>Focus op de mentale gezondheid van de jeugd door het beter te laten aansluiten van de product- en dienstverlening.</u> De raad stelt dat vanwege de toenemende druk op mentale gezondheid, met name onder jongeren, het noodzakelijk is dat de dienstverlening van GGD NOG	Wij zijn ons bewust van de financiële uitdagingen van de gemeenten en dat deze niet los gezien kunnen worden van de GGD. De GGD heeft een werkgroep bezuinigingen gevormd waarin, samen met een afvaardiging van ambtenaren uit de regio, wordt gekeken naar mogelijkheden om kosten te besparen. De werkgroep start na de zomer. Daarnaast zal de uitkomst van, en de besluitvorming over de toekomstbestendige JGZ grote invloed hebben op de toekomstige financiële positie van GGD NOG. De middelen zijn geoormerkt en worden alleen ingezet voor uitvoering van de JGZ. Zoals verwoord in het voorstel zijn de middelen noodzakelijk voor het bewaken van de continuïteit van de dienstverlening. De besteding van de middelen wordt verantwoord in de Jaarstukken 2027 en eventuele niet bestede middelen kunnen worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierover besluit het AB. Vanuit de GGD zien we ook dat de druk op jongeren toeneemt en wij delen de zorgen van de gemeenteraden. Daarom maken we een brede inventarisatie van ons aanbod op het gebied van mentale gezondheid. Daarbij brengen we ook in beeld wat we

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	beter aansluit op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. De raad verzoekt de GGD om het bestaande aanbod te evalueren, beter aan te laten sluiten op de behoefte en proactiever samen te werken met gemeenten, onderwijs en maatschappelijke partners. <u>De rol van regionale coördinator van preventie sterker in te vullen binnen de regionale preventie-infrastructuur.</u> De raad stelt dat de GGD haar rol als regionale coördinator van preventie - zoals onder andere benoemd in de landelijke nota gezondheidsbeleid en het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) -sterker en explicieter dient in te gaan vullen. Dit vraagt om een duidelijke positionering van de GGD binnen de regionale preventie-infrastructuur, met meer nadruk op de rol van de GGD in subregionale samenwerking én uitvoering. De GGD dient daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij al bestaande plannen. Er dient een overweging plaats te vinden of een uitgebreide bestuursagenda noodzakelijk is, of dat aansluiting bij bestaande plannen volstaat. Indien er een nieuwe bestuursagenda komt, dan is het verzoek om deze vooral te gebruiken als strategisch richtinggevend document (kort en bondig) en niet als uitvoeringsprogramma. <u>Verzoek voor het instellen van een raadsadviescommissie</u> De raad noemt het brede draagvlak onder gemeenten voor het instellen van een raadsadviescommissie. Vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) verstrekt een raadsadviescommissie namelijk de kaderstellende en controlerende rol van de raden door hen eerder in positie te brengen in de planning- en controlcyclus.	allemaal doen in de doorgaande lijn veerkracht mentale gezondheid (als onderdeel in het basispakket JGZ). Dit werken we uit naar een advies en acties om het aanbod te verbeteren en goed aan te sluiten op de vraag. Deze uitwerking leveren we op in Q2 en stemmen we vervolgens af met gemeenten en netwerkpartners. We gaan ook graag in gesprek met het bestuur om verwachtingen en mogelijkheden op elkaar af te stemmen. Als GGD bewegen we graag toe naar meer aanwezigheid in de wijken en dorpen, en versterking van de samenwerking in de lokale en subregionale netwerken. In de afgelopen periode hebben we hierop ingezet en die ontwikkeling zetten we graag voort, in samenwerking met de gemeenten. Het AZWA geeft mogelijkheid om deze inzet gefinancierd te krijgen. In de komende fase is het voor zowel gemeenten als GGD belangrijk om de rollen en de inwonerbijdrage vs. plustaken te specificeren. We bieden de gemeenten uiterlijk Q1 2027 een eerste uitwerking. Randvoorwaarde is dat de bestuurlijke verankering in de subregio's duidelijk moet zijn. Ook hangt de inzet van de GGD op dit onderwerp sterk samen met de uitkomst van de besluitvorming over de JGZ. Binnen de GGD denken we momenteel na over een nieuw te vormen Bestuursagenda. Hiervoor heeft inmiddels ook met de gemeenteambtenaren een eerste verkenning plaatsgevonden. Wij vinden, net als de gemeenten, dat een Bestuursagenda in ieder geval moet aansluiten op bestaande plannen, net als op de bestaande (landelijke en subregionale) kaders en ambities. Bij de uitwerking en invulling zullen we gemeenten verder betrekken. Gezien het grote draagvlak onder gemeenten zijn wij gestart met het uitwerken van een voorstel voor een raadsadviescommissie. Hiervoor is inmiddels ook contact gelegd met de drie regionaal coördinerende griffiers. Het voorstel zal begin 2027 worden voorgelegd aan het AB. Het kunnen instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie vereist instemming van alle 22 gemeenteraden.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	De raad verwijst naar het standpunt van de gemeente Berkelland om niet in te stemmen met het instellen van een raadaadviescommissie en verzoekt GGD NOG om in de nieuwe raadsperiode het gesprek met de raad van de gemeente Berkelland aan te gaan. Dit met als doel om alsnog te komen tot een breed gedragen raadsadviescommissie en een versterking van de betrokkenheid van raden.	Voor de GGD betekent dit dat elke gemeente een eigen afweging maakt. Waar nodig of gewenst kunnen gemeenten onderling elkaar bevragen en/of adviseren.
Oude-IJsselstreek	<i>Raadsbesluit 2 juli</i> <u>Waardering voor het inspelen op de toenemende complexiteit in de publieke gezondheid</u> De raad ziet dat de GGD zich doorontwikkelt richting een transparante, flexibele en meer vraaggerichte organisatie. De raad benoemt dat GGD Noord- en Oost-Gelderland goed inspeelt op de groeiende complexiteit binnen het publieke gezondheidsdomein en spreekt daar zijn waardering voor uit. <u>Aandacht voor de financiële positie van gemeenten in aanloop naar het ravijnjaar 2028</u> De raad geeft aan dat financiële positie van gemeenten in aanloop naar het 'ravijnjaar' 2028 blijvende aandacht dient te hebben. De raad verzoekt GGD NOG daarom om de komende jaren actief in te zetten op kostenbeheersing en doelmatigheid en het onderzoek naar bezuinigingsscenario's begin 2027 af te ronden. Dan is het mogelijk om eventuele besparingen daadwerkelijk te verwerken in de concept-Programmabegroting 2028. <u>Oormerken van de incidenteel gevraagde middelen voor de jeugdgezondheidszorg</u> De raad stemt in met de incidentele verhoging van de inwonersbijdrage voor de jeugdgezondheidszorg. Daarbij verzoekt de raad de GGD om de middelen te oormerken en de middelen uitsluitend in te zetten voor extra personeelscapaciteit in de uitvoering. De raad vindt dat GGD NOG de afweging dient te maken in hoeverre het een onvermijdelijke, onuitstelbare en onvoorziene uitgave is. Eventuele niet-bestede middelen dienen bij het vaststellen van de Jaarrekening 2027 weer terug te gaan naar de gemeenten.	Wij danken u hartelijk voor deze waardering en zijn blij om te vernemen dat uw raad positief is over de stappen die de GGD heeft gezet. Wij zijn ons bewust van de financiële uitdagingen van de gemeenten en dat deze niet los gezien kunnen worden van de GGD. De GGD heeft een werkgroep bezuinigingen gevormd waarin, samen met een afvaardiging van ambtenaren uit de regio, wordt gekeken naar mogelijkheden om kosten te besparen. De werkgroep start na de zomer. Daarnaast zal de uitkomst van, en de besluitvorming over de toekomstbestendige JGZ grote invloed hebben op de toekomstige financiële positie van GGD NOG. De middelen zijn geoormd en worden alleen ingezet voor uitvoering van de JGZ. Zoals verwoord in het voorstel zijn de middelen noodzakelijk voor het bewaken van de continuïteit van de dienstverlening. De besteding van de middelen wordt verantwoord in de Jaarstukken 2027 en eventuele niet bestede middelen kunnen worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierover besluit het AB.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	<u>Extra aandacht voor mentale gezondheid als prioriteit</u> De raad vraagt om extra aandacht voor mentale gezondheid als prioriteit. De raad stelt dat vanwege de toenemende druk op mentale gezondheid, met name onder jongeren, het noodzakelijk is dat de dienstverlening van GGD NOG beter aansluit op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. De raad verzoekt de GGD om het bestaande aanbod te evalueren, beter aan te laten sluiten op de behoefte en proactiever samen te werken met gemeenten, onderwijs en maatschappelijke partners. <u>De GGD NOG beter te positioneren binnen de regionale preventie-infrastructuur</u> De raad geeft aan dat GGD NOG in de Achterhoek bestuurlijk en in de uitvoering nog niet goed genoeg gepositioneerd is in de huidige samenwerkingsstructuur van De Gezondste Regio. De raad verzoekt GGD NOG om de rol als regionale coördinator van preventie - zoals onder andere benoemd in de landelijke nota gezondheidsbeleid en het AZWA - sterker en explicieter in te gaan vullen. Dit vraagt om een duidelijke positionering van de GGD NOG binnen de regionale preventie-infrastructuur, met meer nadruk op de rol van de GGD NOG in subregionale samenwerking én uitvoering. GGD NOG dient daarbij wel zoveel mogelijk aan te sluiten bij al bestaande plannen. De raad geeft ook mee dat er een overweging plaats dient te vinden of een uitgebreide bestuursagenda noodzakelijk is, of dat aansluiting bij bestaande regionale plannen volstaat. Indien er een nieuwe bestuursagenda komt, dan is het verzoek van de raad om deze vooral te gebruiken als strategisch richtinggevend document (kort en bondig) en niet als uitvoeringsprogramma. <u>Het instellen van een raadsadviescommissie nogmaals te benadrukken</u> De raad benadrukt opnieuw het belang van het instellen van een	Vanuit de GGD zien we ook dat de druk op jongeren toeneemt en wij delen de zorgen van de gemeenteraden. Daarom maken we een brede inventarisatie van ons aanbod op het gebied van mentale gezondheid. Daarbij brengen we ook in beeld wat we allemaal doen in de doorgaande lijn veerkracht mentale gezondheid (als onderdeel in het basispakket JGZ). Dit werken we uit naar een advies en acties om het aanbod te verbeteren en goed aan te sluiten op de vraag. Deze uitwerking leveren we op in Q2 en stemmen we vervolgens af met gemeenten en netwerkpartners. We gaan ook graag in gesprek met het bestuur om verwachtingen en mogelijkheden op elkaar af te stemmen. Als GGD bewegen we graag toe naar meer aanwezigheid in de wijken en dorpen, en versterking van de samenwerking in de lokale en subregionale netwerken. In de afgelopen periode hebben we hierop ingezet en die ontwikkeling zetten we graag voort, in samenwerking met de gemeenten. Het AZWA geeft mogelijkheid om deze inzet gefinancierd te krijgen. In de komende fase is het voor zowel gemeenten als GGD belangrijk om de rollen en de inwonerbijdrage vs. plustaken te specificeren. We bieden de gemeenten uiterlijk Q1 2027 een eerste uitwerking. Randvoorwaarde is dat de bestuurlijke verankering in de subregio's duidelijk moet zijn. Ook hangt de inzet van de GGD op dit onderwerp sterk samen met de uitkomst van de besluitvorming over de JGZ. Binnen de GGD denken we momenteel na over een nieuw te vormen Bestuursagenda. Hiervoor heeft inmiddels ook met de gemeenteambtenaren een eerste verkenning plaatsgevonden. Wij vinden, net als de gemeenten, dat een Bestuursagenda in ieder geval moet aansluiten op bestaande plannen, net als op de bestaande (landelijke en subregionale) kaders en ambities. Bij de uitwerking en invulling zullen we gemeenten verder betrekken. Gezien het grote draagvlak onder gemeenten zijn wij gestart met het uitwerken van een voorstel voor een raadsadviescommissie. Hiervoor is inmiddels ook contact gelegd met de drie regionaal

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	Raadsadviescommissie. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) kan een raadsadviescommissie de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden versterken, doordat raden eerder worden betrokken in de planning- en controlcyclus. De raad wijst erop dat onder gemeenten breed draagvlak bestaat voor het instellen van zo'n commissie. De raad verwijst naar het standpunt van de gemeente Berkelland om niet in te stemmen met het instellen van een raadaadviescommissie en verzoekt GGD NOG om in de nieuwe raadsperiode het gesprek met de raad van de gemeente Berkelland aan te gaan. Dit met als doel om alsnog te komen tot een breed gedragen raadsadviescommissie en een versterking van de betrokkenheid van raden.	coördinerende griffiers. Het voorstel zal begin 2027 worden voorgelegd aan het AB. Het kunnen instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie vereist instemming van alle 22 gemeenteraden. Voor de GGD betekent dit dat elke gemeente een eigen afweging maakt. Waar nodig of gewenst kunnen gemeenten onderling elkaar bevragen en/of adviseren.
Putten	<i>Raadsbesluit 25 juni</i> De raad van de gemeente Putten stemt in met de concept-Programmabegroting 2027 GGD NOG en dient geen zienswijze in op de concept-Programmabegroting of de eerste begrotingswijziging.	-
Voorst	<i>Raadsbesluit 8 juni</i> De raad heeft besloten geen zienswijze in te dienen op de door de GGD ingediende concept-Programmabegroting.	-
Winterswijk	<i>Raadsbesluit 25 juni</i> <u>Aandacht hebben voor de financiële positie van gemeenten in aanloop naar het ravijnjaar 2028</u> Het voorstel is om blijvende aandacht voor de financiële positie van gemeenten te vragen in aanloop naar het ravijnjaar 2028. Het verzoek aan de GGD NOG is om actief mee te bewegen door in te zetten op kostenbeheersing en doelmatigheid. Het is wenselijk om het onderzoek naar bezuinigingsscenario's begin 2027 af te ronden. Dan is het mogelijk om eventuele besparingen te verwerken in de concept Programmabegroting 2028. <u>Afspraken maken over de incidentele verhoging inwonerbijdrage jeugdgezondheidszorg</u>	Wij zijn ons bewust van de financiële uitdagingen van de gemeenten en dat deze niet los gezien kunnen worden van de GGD. De GGD heeft een werkgroep bezuinigingen gevormd waarin, samen met een afvaardiging van ambtenaren uit de regio, wordt gekeken naar mogelijkheden om kosten te besparen. De werkgroep start na de zomer. Daarnaast zal de uitkomst van, en de besluitvorming over de toekomstbestendige JGZ grote invloed hebben op de toekomstige financiële positie van GGD NOG.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	Het voorstel is om in te stemmen met de incidentele verhoging van de inwonerbijdrage voor de jeugdgezondheidszorg, met de voorwaarde dat de middelen zijn geoormerkt. De GGD NOG dient de middelen uitsluitend in te zetten voor extra personeelscapaciteit in de uitvoering. Daarbij dient de GGD NOG de afweging te maken in hoeverre het een onvermijdelijke, onuitstelbare en onvoorziene uitgave is. Eventuele niet bestede middelen dienen bij het vaststellen van de Jaarrekening 2027 weer evenredig terug te gaan naar de gemeenten. Hierover dienen aanvullende afspraken te worden gemaakt en opgenomen. <u>Mentale gezondheid als speerpunt omarmen</u> Het voorstel is om het thema mentale gezondheid meer als speerpunt te omarmen. Gezien de toenemende druk op mentale gezondheid, met name onder jongeren, is het noodzakelijk dat de dienstverlening van de GGD NOG beter aansluit op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Dit dient in lijn te zijn met de subregionale transformatieplannen Mentaal Gezond. Het verzoek aan de GGD om het bestaande aanbod te evalueren, beter aan te laten sluiten op de behoefte en proactiever samen te werken met gemeenten, onderwijs en maatschappelijke partners.	De middelen zijn geoormerkt en worden alleen ingezet voor uitvoering van de JGZ. Zoals verwoord in het voorstel zijn de middelen noodzakelijk voor het bewaken van de continuïteit van de dienstverlening. Eventuele niet bestede middelen kunnen worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierover besluit het AB. Vanuit de GGD zien we ook dat de druk op jongeren toeneemt en wij delen de zorgen van uw raad. Daarom maken we een brede inventarisatie van ons aanbod op het gebied van mentale gezondheid. Daarbij brengen we ook in beeld wat we allemaal doen in de doorgaande lijn veerkracht mentale gezondheid (als onderdeel in het basispakket JGZ). Dit werken we uit naar een advies en acties om het aanbod te verbeteren en goed aan te sluiten op de vraag. Deze uitwerking leveren we op in Q2 en stemmen we vervolgens af met gemeenten en netwerkpartners. We gaan ook graag in gesprek met het bestuur om verwachtingen en mogelijkheden op elkaar af te stemmen.
Zutphen	<i>Raadsbesluit 25 juni</i> In grote lijnen kan de raad zich vinden in de Programmabegroting 2027 van de GGD NOG. 1. De raad vindt gezondheidspreventie belangrijk en ziet graag dat de GGD meer zichtbaar is voor inwoners. De raad zou in de basisdienstverlening vanuit de inwonerbijdrage het accent willen verschuiven naar meer gezondheidsbevordering en actieve gezondheidsvoorlichting gericht op inwoners. Waarbij de GGD ook zelf de afzender is, en niet alleen adviseur voor gemeentelijke communicatie.	Op dit moment ondersteunen we gemeenten met informatie en materialen in het voeren van campagnes. Daarnaast voeren wij ook zelf campagnes uit zoals op het gebied van suïcidepreventie en roken en vapes. In 2027 gaan we de basisdienstverlening tegen het licht houden. We kijken naar de bredere kaders zoals het AZWA, de landelijke nota gezondheidsbeleid en de Regioplannen en vertalen dit naar onze dienstverlening om gemeenten duidelijkheid te kunnen geven over wat zij van ons kunnen verwachten.

Gemeente	Hoofdpunten zienswijzen raden	Reactie dagelijks bestuur
	2. De raad ziet de GGD graag primair als publieke partner, die verantwoordelijkheid neemt voor de publieke gezondheid, in plaats van alleen als een aanbieder van publieke gezondheid in een opdrachtgever-opdrachtnemer-rol met gemeenten. Daarbij verwacht de raad van de GGD (die binnen gemeenteland gespecialiseerd is in gezondheid), een proactieve rol als het gaat om het signaleren van landelijke en regionale ontwikkelingen op het gebied van (publieke) gezondheid. En ook dat de GGD proactief voorstellen doet ter bewaking, bescherming en bevordering van de gezondheid van hun inwoners, waar dat op grond van nieuwe signalen relevant is. 3. De raad ondersteunt de aandacht van de GGD voor het thema weerbaarheid en het belang van een goede samenwerking tussen veiligheid en gezondheid hierin en de aandacht van de GGD voor de thema's uit de landelijke nota gezondheidsbeleid 2025-2028.	Dit sluit aan op de rol die wij als GGD voor ons zien en die wij graag willen innemen. Dit vraagt om gemeenten die kiezen voor een sterke en toekomstbestendige GGD. De GGD is wettelijk verantwoordelijk voor vier crisisprocessen, zoals psychosociale hulpverlening en infectieziektenbestrijding. De samenwerking met de VNOG hierin is niet alleen vanzelfsprekend, maar ook formeel vastgelegd met de aanstelling van de directeur publieke gezondheid die leidinggeeft aan zowel de GGD als de GHOR. Onze betrokkenheid gaat verder dan de wettelijke taken. We zien het als onze opdracht om de weerbaarheid te versterken en daarin nauw samen te werken met VNOG, gemeenten en netwerkpartners. In de loop van 2026 en 2027 werken we dit graag verder uit met de genoemde partijen. Wij nemen het onderwerp mee bij het opstellen van een nieuwe Bestuursagenda. We merken wel op dat de inzet van de GGD op dit onderwerp op de langere termijn sterk samenhangt met de uitkomst van de besluitvorming over de JGZ.